

(א) [סוף] מסכת מדרות
 (ב) [מלין] דף פג:
 (ג) [פסחים סה.] חגיגה יא
 (ד) [מא כו.] זבחים יד: כד
 (ה) [מנחות יג.] (ז) [שבת סג]
 (ו) [נעמן,] (ח) [מנח"
 ע"ס פירש"י
 (י) [מוספחה] שבת פ"
 (יא) (י) ילקוט דה"ש
 ע"י מנחות כ"א
 (יג) ע"י רש"י שבת פ: פ'
 (יד) [דליפס] (י) ע"י תוס' מו"
 (טו) ד"ה אבל וד"ה טפוח
 (טז) ביצה ל ע"א.

לשמעיהו גמרא (א) ואל קטן חגב כל
זיבה "מילחא" נמח
ר"ב לשון רש"י בפרק
זבחים דף יט דלול
סכתא בציפור שב
ייר ועיקר משום שבו
קט לה הלכך ל"ג מילח
גלא ה"ג (והשאר חס
ולא נודע כוונתו):

ש"י ד"ה ומשיפ
בר' ב"י הוא. ע
מחני' פ"ג מ"ו דכלים

(הַלֵּל בְּקֶבֶד מִן
עַל הַשְּׂכִיל בְּ
מִלְאֲכֹת הַתְּבִינֹת:
[דְּבַר הַיָּמִים א' בַּת יוֹם]
(וְהַקֶּבֶד וְהַקְרִיעַ
חֵץ בָּמִים וְהַקְרִיעַ
בְּכֹחַ אֶת כָּל וְהַקְרִיעַ
מִבְּחִינָה עֲלֶיהָ הָאֵל
אֵשֶׁת יִרְם יִתָּחַם לִי
[וְקָרָא א, ב']

פרקינן בשמאל למ
העבודה לא הותר
לא בידו הימנית אב
שמאלו לא כדתינו
הם (זבחים דף טו) קרב
שמאל פסול: **בוזק**
לח. מפזרין על הכב
ול מזבח והתם במס
מא (פ"ב דף כב) אמר

[ר]שעל מ"ז (גליון)
 לשון השני שהבי-
 נות נדקט לה משו-
 נות בודאי דלא
 יסי לה ומפני טעם
 חקוק, וכן נלמד בכת-
 בים פירד (דקס') [ג] בד-
 פירד (גליון)
 (לנא), והוא דפ-
 אלוניק: [ג] הר"ר
 רח"ש גרסו רב-
 רח"ש דפוס ורלנא.)
 ש"ס אות ה' [ז] (ג)
 עירוס מאדק וס-
 עתיק הר"ש ב"מ פ'
 כלים ובתוספתא אה-
 [ז] האדק (גליון)
 ברפוס שאלותיו
 וס' מהשני ורמלני-
 ח' כמא ראשונים
 ב"ר שרוא עוש'

משנה בהרבה כת
"אשונים וכלקמן ע"
גמ' "לא כל הבורר
קרות" וברש"י ש
ק"ס: ט' ע"ל גינת
פוס שאלוניקי ואו"
וכת'"):

[נדפס בסוף המסכת]

[illegible]

ממאי דהאי יפקדם בצוק מרדי
למיצוק הוא ועוד כמראה הדק
מפרש בחגיגה (דף ע"ג:) כאלו הניח
בין^א המדרסים שזורפין בהן והם
נקובים וסדוקים ולכך היוצא נקב
יש בו כמראה ירקרק או אדמדם:
וממלאין מבור הגדול בו^ב כך שמן
ושנייהם נלשכת העזרה: בגמ' א.
טורין^ג נלע"ז אבל במדינה לא וטעמא
מפרש בגמרא משום שמה ימלא
לגנינתו ולחורבנותו: ומבאר^ד הפך
המדרס ולכן נצטת וגממרא חסד
מאי ניהו: בגמ' מפשרוניא: מקום:
וטורדה בה. טעם זה: דלא מבטל
יהי. וליכא משום אשויי גומות
למלאכה הוא שצבת דהו כניין דמדי
דחוי למאכל צהמה או לטיט החומות
לא מבטלי ליה התם אבל מלה
משדרים בגרל לא חוי וצטתמא
מבטלי ליה וגמדינה אסור: קא מוסיף
אבנין. ואפילו בחול אסור להוסיף
על המוצא דכתיב הכל צבת מיד
ה' עלי השפיל והניין נמחק לדוד
על ידי הנביאים^ה שלא להוסיף ושלא
לעורר. ואית דנקטי לה משום שמה
ולא הוה דהא בכסוי הדס בשמיטת
חולין (חולין פ"ג:) דלאירי בחול הכי נמי
פרכין: הא קא הויה הציצה בין
רגליהם לכבש ותפילה כי הוה גומת
פסולה דתמן בשמיטת קדשים (תמיד
והוא) וזהו שמה חסד קדשים ואינו

פסול והסם יליף טעמא: בהולכת
אברים רבבש דלאו עבודה היא.
לעולם לא מנעול ליה אלם לאחר
דריסה מלחין ממנו עורות קדשים^ט
ודקשא לך הוה הוה חליה ודקשא
דהא דקמין בחקין מלחם זבולת
אזרים לכבש קאמר דלאו עבודה
דקא ס"ד השתא דידין דכל הכפרה
מליה גזס אל"ג להקטר מלחם
הוה עבודה הולכה דהוה מיהא לא
חשיב: והקריב את הכז. רישא
דקרא והקרב והכרעים ירחן צמים
אלמא זבזרים קמשתעי קרא ומדבכי
כסונה שמע מונה עבודה היא:
ומרדה בה. לדרוס עליה: לא בס"ל
ולא בסופה. כלדך מול: שו"ר הטובה.

ומניח ראשון השמפופים זה כנגד זה ונותן אחדותן הקנים בזה
 והוא יוצא כולו מאליו. דיופי שתי פיות¹⁰: ומציפין ביצחק **החולה**.
 דקקן וממלא מים וסוחס פיו העליון וכל זמן שפיו סתום אין המימי
 נשמת טיף אחר טיף ונותן כלי מתכת וכופות תחתיו וקולן נשמע
 שגמא ציעת וכין לדהקקן הוא לא נעשמה וצמחט שחרי קוולו
 ידיו על לבי: **הספוק**. כף אל כף¹¹: ירדק. דרגל להשמיע קול לה
 שמשחקות בהגזיזים. לנגלגן דרך דף ומכות זו אח זו כדרך שמשחקות
 בהגזיזים: **האדורי קלא**. שהנגלגל משמיע קול: גזרה שמוא יבלא **גנינתו**.
 וזהו שמוא יבלא **גנינתו**.

לִישְׁמֵעֵינִי צִדְקָה קָמוּ, אִי לִלְלוֹס אֶסּוּר בְּמַתְּנֵי לִישְׁמֵעֵינִי לִלְלוֹס בְּמִקְדָּשׁ מוֹתֵר לִלְלוֹס שֶׁרִי בְּמִדְּוָה וְקִשְׁיָא לִדְאִי וּמִפְּשֵׁי רַ"י דְּפִרְקָן הֵכִי לְדִיתִי בְּמַתְּנֵינִי כִּדָּן שְׁלֵמִי וְלֵא לִלְלוֹס דְּכִן בְּנִקְבִּין וְאִם לְהוֹדִיעַ דֵּם כִּי

דְּרִישׁ רַבָּא הֵיכָא הִלְכְתָּא יִרְדָּה לֹא בָּסָל וְלֵי בְּשׁוּלֵי קוֹפֶה שֶׁנֶּשְׁתַּחֲוֶה בְּשׁוּלֵי קוֹפֶה שֶׁנֶּשְׁתַּחֲוֶה

ת פחות משלש אין
ומר רב חסדא לימא
הה דרבי חייה שאני
בי יוחנן אדאשמעינן
מלאתא אנב (ה) ממן

ומבור הגדול בגלגל
יום טוב: גמ' רמי
יא לרבא תנן בזקין
בשביל שלא יחליקו
לא ורמיניה חצר
ים מביא חבן ומרדה
זיל ליה א"ל רב אחא
האי מלה ה"ד א' אי
מאבנין (וכתיב ^א) הכל
יכיל ^ב) ואי דלא קא
צא בחולבת אברים
זיא ולא והא כתיב
כל הקטיר המזבחה
אברים לכבש אלא
מערכה דלאו עבודה
שנתקלקלה בכימי
יה בה אמר ליה רב
כשהוא מרדה אינו
פה אלא בשולי קופה
עליה ודרש ^ד דברים
ת הן בידי ברם כן
^ה וכשהוא מרדה אינו
פה אלא בשולי קופה:
עולא איקלע לבי רב
יא טרף אבבא אמר
יה דקא מחיל ליה
אסרו אלא קול של

יָנִים דְּמִשְׁתַּמֵּעַ כִּי קָלָא חֲמוּזוּמֵי אִיתִין
וְדַלְעִין מִפְּנֵי הַחִיָּה מִשְׁמַר כְּדָרְכָּהּ בִּי
וְלֹא יִקְדּוּ כְּדָרֶךְ שְׁהֵן עוֹשִׂין בְּחֹל
אֱלֹדִי קָלָא אֲסִיר אֲמַר רַב אַחָא בְרִי
הָא דְאֲמַר רַב יְהוּדָה אֲמַר רַב יִנְשִׁין
נִמְא לָאו דְקָא מוֹלִיד קָלָא וְכֹל אֱלֹדִי
זוּוֹי גּוֹמוֹת דְּאִי לֹא תִימָא הִכִּי הָא
בְּתַפְתּוּחִים אֲסוּר הָתֵם מֵאִי אֱלֹדִי
אִישׁוּי גּוֹמוֹת תַּנּוּ מְמַלְאִין מְכוּר
בְּמִקְדָּשֵׁי אֵין בְּמִדְיָה לֹא מֵאִי טַעְמָא
בְּגִירָה שְׂמָא יִמְלֹא לְגִינְתּוֹ וּלְחֹרְבָתּוֹ
הָזֵא אֲמַר מֵאִי טַעְמָא גִּזְרוּ רַבֵּן
לֹא יִגִּיה אִיכָא וְלֹא חוֹרְבָה אִיכָא כִּיּוֹן דִּסְ

ומוצק שפי בראש הקנה האחר מעט מן היין שהיה
 העליון. וכל מהתנה הוא ימוצק בתחתיתו. וכל פקק
 הנקבם התחתונים וכשרואה נוטל פקק העליון ויוראין
 לקומו. וקא בצי' התעורר. ע"י קול זה ימוצקו
 ימינם מדרגתו והולך אפי' בלילה לא. ומוצקו
 ימינם העליון. שהוא יוצא צדדו. וזרקה לברי' ל
 הנשים: ראשוני גומות. להבין דרך לגלות האגוז
 וסממליו. וכל טורח אחי להשקותו בצינתי¹⁰

ספיר
אסור
פריך
כורץ
במדינה
אסור:
קלקלה.
ללא
אלא
ורו צה
חמור

רבי
שלש על
פחות מיכ
נימא הא
חסדא פלי
בריה דר
באצבע אס
חוצץ
(6) שלקה

קאמער
נשים
פאר א
זייענדי
למחות
שווער
צוראך
מיובמא
קען ורד
ברזילי
יעקב
דומי
גילגולא
יבאר
רבי
מונמלאך
למיוזר
גורני:
יאל

משמור
בלבד
שעמא
גזירה
חוקות
אסיר
רב
איכא
ומבור
משום
שרא
ימלא
דקא

מזעלין
מאדק
להודיע
מחבית
בגון
מניקין
פיות
ומכ
בחבית
ומעלה
אחר
למע
הדחין
גנת
שהיין

ז' ב' מ"י פ"ו מהל'
 ומדצן הלכה ג'
 ד' מ"י פכ"א
 והלכות שבת ה"י ד'
 א"רין סה עוש"ע א"ח
 ו' שג סעף י'
 מ"י פכ"א מהל' שבת
 ד' סג סה ע' מור
 א"ח סימן שלה סע'י
 ח':
 שס סעף ד':
 מ"י פכ"א מהל'
 וצח הלכה ג' סג סה
 ט"ע שס סע' ה'
 ז' מ"י פכ"א מהל'

בינו הננאל
על שלש חוצצות
מיכן אינן חוצצות
הא דרבא אמר רב
פליגא אדר' יהודה
דר' חייא דאמר
ע אפילו צלצול קטן
ורחיקן כגון
יקה בשמאל אי נמי

במיתתו של משה
בגד חוצצת את
(אחא) ורחוקת יחי
קטן ורצונם ב
הן את קא משמע
מס: ספקא
ע"ז מלח ע"ג כבש
לשלא תחלק.
הן חזו שנתקלבו
הגשמים מביא חכן
(הח) אורחיהן בה
עין מלח לא ביק
קטן אמאי לא ביק
ע"ג כבש משום
לא מבטיל ליה ורכן
מבטיל ליה חוצין
כסח דלא מני
ואמרין האי
הכיח דמי אי
ליה אשתחא
ענן. יאז לא
ליה ויה חציה
אין בוקין מלח
כבש לא בחולות
לכבש דלא
היא ראה אמר
בה הן את הכל
הן ויה חציה
מורביעא אמרין
עבריה היה

[illegible]

אֶת־יִשְׂרָאֵל וּמִיִּפְיָן
לְחֹלָה בְּשׁוֹכֵת פִּי
עַם שְׁמוֹתָ לְעֹלֹת יִן
תִּבְדִּיפִי. פִּי דִיפִי
אֲנִיקוֹת שִׁישׁ לֵה שְׁנֵי
וּמִכְנֵס פִּי הָאֶחָד
תִּשְׁוֹאבַּ בְּכֹד
הֵינִי בְּכֹחַ וִישׁ פֶּתַח
לְמַעְלָה מִזֶּה פֶתַח
הָעוֹלָם בְּפִי כְּמִין דָּד
הַנּוֹשֵׁמָה לְדָד מִלֵּל

תלמוד בבלי <עוז והדר> - ד עירובין תלמוד בבלי עמוד מס 219(הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה 0)

אמר רבי יוחנן, לענין עיולי כול^א עלמא המכנים שך חייב ולענין להוציא הנמלא בעזרה בשנת זהאי קרא פליגי: ויבאו הבהנים **(ה)** פנימי בית ה' בהיב^ב ויוציאו הטומאה. ע"ז ומקצועתיה שכן מטמאין כהנא^ג: **לחצר** בית ה'. עזרה: ויקבלו הלויים להוציא משם **לחצר** קדרון. אבל כהנים אחרים לא מיטמאין אע"פ שהיו נריכים לנשים הכהה אלו מוציאין מן ההיכל לעזרה ואילו משם ולחוץ לויס הוא דמיטמאין ולא כהנים כן נגס סבב מדאשתמי טומאת עזרה מכהנים ללויס שמע מינה היכא דליתא בעזרה לא מפיקין ליה בעזרה אלא מהדרין אהתירא ונשנת נמי לא דחיין שצות: **טומאה בעזרה ליתא**. כלומר היכא דליתא התם לא תמירא כולי האי: דלא אפשר. דהיכל לא עיילי לויס דלא^ד כהנים אסירי למיעול אלא לעזרה כדכתיב (ויקרא טו) ואל יבא בכל עת אל הקדש זה היכל מצית לפרוכת זה לפני ולפנים^ה: תו לא מטמאין **לבהנים**. שהרי אפשר ללויס אבל לשהוי עד אורחא לא: מסייע בהני. דלמר לקמן כהנים טמאין עדיפי מטהורי ישראלים: אך אל הפרוכת דלמר נמוין כתיב: ריקועין. טסין של וזכ שמחפין סין בית קדשי הקדשים ממוחי: אך חלק. כלומר^ו אכין וקין מיעוטין כל אחין וגמין רצויין^ז. חלק מיעט דלמלאכה שרי לעיולי: **טמא ובעי מוים**. אי אפשר אלא נחמד מהן איזה מהן מכניסין: **דחא אישתרי בעבודת צבור**. דכתיב (מגדל כה) צמועדו ואפילו צטומאה^ח אבל צעל מוס לא הותר דתינא צמורת כהנים^ט מוס צו את לחם אלהיו לא יגש להקריב^י אין לו אלא ממדין שכן קרויין לחם טענין שנאמר את קרבני לחמי לאשי שאר קרבנות כצור מנין

ח"ל שזכ לחם קרא אחרינו כתיב בתריה^{יא} מהאי קרא לחם אלהיו מקדשי הקדשים (ב) וסמך ליה אקרא קמא דנשמע הכי לא יגש להקריב לחם אלהיו: **דחא אישתרי באכילת קדשים**. מהאי קרא לחם אלהיו מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל: **המושחות**. מודעי התמוזין ומצינן סימן כשהן צמור אלפים ט"ו אמות כדפרישית צמי שהוציאוהו (לעיל דף נב:). ל"א מפני הטועין שזוכחין ויוציאין וחוזרין ונכנסין לפיכך מקצין המודדין את התמוס^{יב} הסימן ומצינן צמור התמוס שאס יאל לא עמד איסורא: **יכנס**. דמשלך נחתו לך שכבר הוא צמור תמומו והכא אחא ר' שמעון למיחז טעמא למילתיה דלא חיימא מיקל אי צאיסור שנת אלא משלו נחתו לו והכא נקט לה משום פלוגמא דימית כעור כדמפרש ואיל: **קושרה**. צנימת כעור שנפסקה ופליג עליה רצי שמעון לעיל ואמר צצרייתא עונשה ואמר הכא טעמא למילתיה ופליג אחמא דלעיל ואמר לא הותרו צמקדש אלא שצות ונחמתי מיפלגא מילתא דרצי שמעון רישא צמחשך חוץ לתמוס וסיפא צנימת כעור והכי קאמר רצי שמעון לתנא קמא אע"פ שהקלתי צמחשך חוץ לתמוס מממיר אני צנימת כעור דהתם משלך נחתו לך אבל כאן לא המירו אלא שצות: **קשירה דאתיא לדי חובב הטאת**. צמדינה (ד) גורה שמה יקשור קשר של קיימא^{יג}:

אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו. פירש צקונטרס שצא לתוך דכולי עלמא מכנים שך חייב ולענין הוצאת טומאה פליגי ומימה דלכאורה אין חילוק דאי מכנים שך חייב הוא הדין דמוחר להוצילו מישלחו מן המטה^א דכל היכא דקרינן לא יעמאוו את משכני^ב קרינן וישלחו ואי"כ מאי טעמא דמנאן דלמר מעזרה לא ונראה דמילתא צאפי נפשה היא ולא קאי לדחוי הא דקאמר לעיל כתנאי (ג) ופליג צין צמכנים צין צמוציא דאין חילוק כדפירשנו אלא צא לאסמוכי קרא למנאן דלמר חייב ולמנאן דלמר פטור:

אמר ר' שמעון יכנס. והכי קאמר ליה רצי שמעון לתנא קמא אע"פ שמיקל אני צמחשך חוץ לתמוס מממיר אני צנימת כעור דהתם לאו קולא הוא אלא משלך נחתו לך וגם כאן לא נחתו לך אלא משלך דהיינו עניניה דהיה דבר המותר והא דנטר עד הכא משום דצעי לאסוקי מילי דצמקדש אצל לא צמדינה:

הדרן עלך המוצא תפילין וסליקא לה מסכת עירובין
נכנסין מומין מצוה במהורין אין שם מהורין נכנסין טמאין אידי ואידי כהנים אין ישראלים לא איבעיא להו טמא ובעל מום איזו מהן נכנס ר' חייא בר אשי אמר רב טמא נכנס דחא אישתרי בעבודת ציבור ר' אלעזר אומר יבעל מום נכנס דחא אישתרי באכילת קדשים: רבי שמעון אומר וכו': רבי שמעון היכא קאי התם קאי דתנן^א מי שהחשיך חוץ לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס ר' שמעון אומר אפי' חמש עשרה אמה יכנס לפי שאין המשווחות ממוצעין^ב את המדות מפני הטועים דקאמר תנא קמא לא יכנס ואמר ליה רבי שמעון יכנס: שלא התירו לך אלא משום שבות: היכא קאי התם קאי דקאמר תנא קמא קושרה ואמר ליה רבי שמעון עונשה עניבה דלא אתי לדי חובב הטאת שרו ליה רבנן קשירה דאתי לדי חובב הטאת לא שרו ליה רבנן:

הדרן עלך המוצא תפילין וסליקא לה מסכת עירובין
נכנסין מומין מצוה במהורין אין שם מהורין נכנסין טמאין אידי ואידי כהנים אין ישראלים לא איבעיא להו טמא ובעל מום איזו מהן נכנס ר' חייא בר אשי אמר רב טמא נכנס דחא אישתרי בעבודת ציבור ר' אלעזר אומר יבעל מום נכנס דחא אישתרי באכילת קדשים: רבי שמעון אומר וכו': רבי שמעון היכא קאי התם קאי דתנן^א מי שהחשיך חוץ לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס ר' שמעון אומר אפי' חמש עשרה אמה יכנס לפי שאין המשווחות ממוצעין^ב את המדות מפני הטועים דקאמר תנא קמא לא יכנס ואמר ליה רבי שמעון יכנס: שלא התירו לך אלא משום שבות: היכא קאי התם קאי דקאמר תנא קמא קושרה ואמר ליה רבי שמעון עונשה עניבה דלא אתי לדי חובב הטאת שרו ליה רבנן קשירה דאתי לדי חובב הטאת לא שרו ליה רבנן:

עירובין קה.

עו א ב ג מיי פ"ז מהל'
מט המורה הל' ג:

— — — — —

רבינו חננאל

בהא קמפלגי כו'. ואלא לימא דשמואל כי הני תנאי דתנן מהיכן מוציאין אותן מן ההיכל כו' מאי לאו בהא קמפלגי דר"ש דאמר מכל העזרה מוציאין אותו כו' ועומד כחנאי. אי"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו ויבאו הכהנים פימיה בית ה' לטורח ויוציאו את כל הטומאה אשר מצאו בהיכל ה' לחצר בית ה' ויקבלו הלויים להוציא את כל נחל קדרון וצוה (ו) ר"ע סבר מדאפקו הכהנים מן ההיכל עד לחצר בית ה' מכלל דעזרה לא מקבלה טומאה. ור"ש כן נגס סבב בהיכל דלא אפשר ללויים למיעל מטמאין להו לכהנים אבל בחוצה דאפשר בלויים תו לא מטמאין להו לכהנים. ת"ר הכל נכנסין לתקן ולבנות ולהוציא את הטומאה כהנים לויס וישראלים מצוה בכהנים אס אין שם כהנים נכנסין לויס מצוה בלויס אס אין שם לויס נכנסים וישראלים. אמר רב הונא רב כהנא דכהנא הוא ומסייע כהני. דתני רב כהנא גאון לא הפרוכת לא יבא ואלא המזבח כו'. יכול לאי יהו כהנים בעלי מאזין נכנסין לבין האילים ולמזבח לעשות וריקועין למזבח ח"ל אין חלק מצוה בתמימים אין שם תמימים נכנסין בעלי מומין מצוה בטהורין אין שם טהורין נכנסין טמאין ואלו ואלו כהנים [אין] אבל ישראלים לא: איבעיא להו טמא ובעל מום איזה מהן נכנס ר' חייא בר אשי אמר רב טמא נכנס דחא אישתרי באכילת קדשים: ר' חייא בר אשי אמר רב טמא נכנס דחא אישתרי ליה עבודת ציבור. ר' אלעזר אמר בעל מום נכנס דחא אישתרי באכילת קדשים: **ממיר** ר' שמעון אומר כל [מה] שהתירו לך חכמים משלך נתנו לך. ר"ש (ואומר) המדות קאי (בהא) [ואהא] דתנן מי שהחשיך חוץ לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס. רבי [שמעון] אומר אפי' ט"ו אמה יכנס שאין המשווחות ממוצעין

המדות מפני הטועין כלומר הניחו מקום שלא הכניסוהו במקום אלפים אמה (ג) אותם שמדרו התחום יתר מזה וראילו מכלל תחומין הן ולפיכך התירו לך שלא התירו לך אלא משום שבות גס דבריו הללו במשנה (זו משיב) [משיב על] שאמר ת"ק קושרין. א"ל קשירה דאתיא לדי חובב הטאת גזרו בה רבנן עניבה דלא קשירה היא ולא אתיא לדי חובב הטאת אלא משום שבות לא גזרו בה רבנן דכל מקום דהתירו לא התירו שם אלא מקום שהוא מותר והם שגזרו עליו משום שבות הוא אבל במקום אחרותיא לא: **הדרן עלך המוצא וסליקא לה מסכת עירובין**
חשך שלמה על רבינו חננאל (ב) מנא מוס דרבינן גרס צמשה לסיפן דר"ע דר"ע דמילין חמוטו מן ההיכל וכו' ור"ש כן נגס סבב דכל מקום טמאין וכו' ור"ש. (ג) [ואלי ל"א מפני חמוס ממדו וכו' והוא פ"ל על מפני טעוין].

הנהרות וציננים [צ"ל ולתקן (מהרש"ל (השלמן)): [ג] יש להוסיף **דבהנא** הוא (דפוס ויניציאה רפ"ח (דפוס שאלותיק): [ג] צ"ל **מפנין** (גליון דפוס וילנא): [ד] צ"ל דכילי (דפוס שאלותיק ובת"י): [ה] צ"ל כ"א (ראש משבירי, ו"ה) בדפוס ויניציאה רפ"ח ובדפוס שאלותיק): [ו] בדפוס שאלותיק נוסף אין **ממוצעין**: [ז] בדפוס ויניציאה רפ"ח נוסף **ומתקנין**. ובדפוס פירוש הנוסח "מקצרים המודדין את ההנהרות ו**מציננים** דפינן בתוך התחום": [ח] כל הדבור לימא בדפרי" וכתב"י ונוסף בדפוסי ויניציאה, וע"י מהרש"א:

ליקוטי רש"י **ויבאו הבהנים לפניהם**. י' לא על הלויס ליננס פימיה. **לחצר** בית ה'. מקום מעמד הלויס כלומר ויקבלו הלויס וגו' ויחלו נחמד למשך [דבריו הויס ב כט, טו]. **פסייע בהני**. ממיר הוא עוזין ומיקל להם [חולין מט.]. **אך אל הפרוכת**. לטות שצו הולות שעל הפרכת [ויקרא כא, כב]. **אך חלק**. אכין וקין מעטין וכו' ומעמה י' לנו חלק מלוי לאיסור ומלוי ליסור ואיכא דלמר אף הוא סין נגימטיראל דלחסי' גע"ע גי"ף דל"ן ותוספ' מ' חמא אל"ף ול"י נמקוס כ' [פסחים ה.]. **אידי ואידי**. שמיסין [שבה קמ.]. **היכא קאי**. היכא שנה [שבוות פ.]. **מי שהחשיך**. שהוא צא בדרך ומסכה לו מוך לתמוס. **אפי' חמש עשרה אמה כו'**. ל"א דזוקא ט"ו אמה. **פאי שאין המשווחות**. מודעי התמוזין לענייתו ועושין סימן למוך התמוס. [פמצינן] **את המדות**. להניב הסימן כסוף אלפים אלא כוספין אותן למוך אלפים. **בפני הנוצרים**. מפני טועי המדה שאין מכירין את הסימן ופעמים וזמנא מתעמת שני לחיות שזכ חמוס מנאן וזה חמוס מנאן והאחריו טעם ומלי אצטע כהי פ' ע' טפחים ומ' אצטעט העולין ל"י טפחים הרי חמשים טפחים שכן חמש עשרה אמות [לעיל נב.].

(א) מוספאה דכליס פ"א ה"ט, (ב) מולין מט.], (ג) [פסחים ה.], (ד) לעיל נב.], (ה) [ש"ל קצ.], (ו) חולין יג: בתקדושת אבל ע"י עצמה אינה מטמאה באהל ע"י שבת פג.], (ז) מנחות כז: (ח) ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה, (ט) פסחים ע"י, (י) אמור פירשה ג ה"ג, (כ) ויקרא כא כא, (ל) במדבר כה כ, (מ) ויקרא כא כב-כג (ע"י הג' הביח"ח), (נ) במדבר ה ב, (ז) שם פסוק א"ל ויטמאו את מנהגיהם"

— — — — —

הנהרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ויבאו הכהנים לפניהם: (ב) ד"ה דחא אישתרי וכו' מקדשי הקדשים וגו' ולא יגש כי מום בו וסמך ליה אקרא: (ג) ד"ה המשחות וכו' מדתן הס"ד ואמר קך מ"ה מפני הטועין מפני טועי המדה: (ד) ד"ה קשירה וכו' צמדינה גזור ד"ה תוס': (ה) א"ר יוחנן וכו' כתנאי ומפלגי צין מוסיס למוציא דלון חילוק:

— — — — —

תורה אור השלם
(א) ויבאו הכהנים לפניהם בית ה' לטורח ויוציאו את כל הטומאה אשר קצאו בהיכל ה' לחצר בית ה' ויקבלו הלויים להוציא צמחשך קדרון חוצה:
(דברי הימים ב כג כו)

(ב) **אך אל הפרוכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחל את מקדשי' כי אני י' מקדשים:**
(ויקרא כא, כב)

— — — — —

רב נסים גאון

כלי חרש אשר יפול מהם מכל האוכל הרי תחבור מאלו המקראים שכלי חרס אינו מטמא אלא אובליק ומשקין בלבד מכלל שאינו נעשה אב הטומאה לפי שאב

הטומאה מטמא אדם וכלים ולא צמינו כלי חרס מטמא לא אדם ולא כלים ממך ראייה שאינו נעשה אב הטומאה כלל והמעלה של אבנה אינה אלא מעלת ולד טומאה שאינו מטמא אלא אובליק ומשקין בלבד כדאמרנן בתחילת דיוקין (ביב דף ב) ותנאי אחרת כהנים יכול אף הכלים יהיו מטמאין מאור כלי חרס ח"ל אוכל אובליק מטמאין באורי כלי חרס ואין הכלים מטמאין באורי כלי חרס. **ובפרק אור לארבעה עשר** (פסחים דף כ) אמרין תני תנא קמייה דרב ששת שאין מטמא את המשקין ומשקין בכלי חרס יאכלו וכו' מטמא את האובליק ואובליק את המשקין למדנו ג' טמאות בשרין א"ל הני ד' הויין אמר [גורן] משקין דרישא נחבדר מכל אלו הדברים כי השרין מטמא הכלי והכלי את האובליק והאובליק את המשקין (דחא) [ומיהו] מדרבנן משקין מי מטמאין כלי חרס כדנאיתא בת"י וכבר פירשנו בפרק אור דברים דברכות. ואמרנן עלה [בפסחים שם] אמר ליה רב אדא רב אחבה לרבא ולחידא האי תנורא כמאן דמלי טומאה ותיהו פת ראשונה אמר ליה לא אמרנן כמאן דמלי טומאה דתניא יכול כו' והאי ברייתא שכבר הוזכרה וזה עיקר דאין כלי חרס נעשה אב הטומאה. ואתא תבורת כהנים נפש אשר תגע בכל דבר טמא ר' עקיבא אמר יבא אפילו באובליק ומשקין ובכלי חרס יאכל חרס ח"ל בבהמה מה נפשה מיוחדת שהיא אב הטומאה יצאו אלו שאינן אב הטומאה לטמא. ובגמרא דאור לארבעה עשר דבני מערבא (הלכה ז) גרסי הוא טמא אינו נעשה לטמא ועיקר הדבר הוא מה שהוזכרונה: **טמא נכנס דחא אישתרי בעבודת ציבור**. בפ' א' דמסכת יומא (דף ו) גרסיין יאתמא טמאות המת רב נחמן אמר היתר היא ציבור ואסיקנה כל טומאת המת צביבור רחמנא שרייה ותניא [שם ר' ז] (שמות כח) ונשא אהרן את עון הקדשים וכו' איזה עון הוא נרשא אם עון פיגול וכו' הא אינו נרשא אלא עון טומאה שהתורה מכללה בציבור. ובפס' פסחים בפ' אלו דברים בפסח דחזין את השבת (דף סו) גרסי' ופסח גופיה מנא לך כולי יכול לא יהו עושין את השני אלא טמאין וכו' אלא ה"ק אמר נדחה לפסח שני אלא עושין בטומאה וציבור גמי דעבדי בטומאה בטמא נפש אבל בשאר טמאות לא. ובפ' כיצד צולין (דף עט) שזינו נטמא קהל או רובו או שהיו הכהנים טמאין והקהל טהור (יעישו) בטומאה בעל מום נכנס דחא אישתרי באכילת קדשים זהו מן התורה דכתיב (ויקרא כא) כל איש אשר בו מום מוצר אחרן הכהן ליה אלוהי מקדשי הקדשים ומן הקדשים יאכל:

סליקא לה מסכת דעירובין כבישתא דשמיא ברוך גותן ליעין כח

הולכין להלן ממנו וחוזרין ואלו אדעתיהו ל"א ולא שמעתי דזוקא ט"ו נקט וטועי המדה הן המשווחות הקוצעין התחומין ואמרנן לקמן צמלי מעגרין (דף לו: ז) אין מודדין אלא נחמל של ממשים אמה ארבעים חמשים ומתל מתעמת שני לחיות שזכ חמוס מנאן וזה חמוס מנאן והאחריו טעם ומלי אצטע כהי פ' ע' טפחים ומ' אצטעט העולין ל"י טפחים הרי חמשים טפחים שכן חמש עשרה אמות [לעיל נב.].